

# RUCH PRAWNICZY EKONOMICZNY I SOCJOLOGICZNY

ORGAN WYDZIAŁU PRAWNO-EKONOM. UNIwersYTETU  
I WYŻSZEJ SZKOŁY HANDLOWEJ W POZNANIU

POŚWIĘCONY NAUCE I ŻYCIU  
PRAWNEMU I GOSPODARCZEMU  
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WYCHODZI W PIERWSZYM MIESIĄCU KAŻD. KWARTAŁU

REDAKTOR NACZELNY  
I KIEROWNIK DZIAŁU PRAWNICZEGO  
PROF. DR ANTONI PERETIATKOWICZ

KIEROWNICY DZIAŁÓW

EKONOMICZNEGO: PROF. DR ST. ROSIŃSKI // NAUK  
HANDLOWYCH: PROF. W. SKALSKI // SOCJOLO-  
GICZNEGO: PROF. DR J. ST. BYSTROŃ, PROF. DR CZ.  
ZNAMIEROWSKI I DR T. SZCZURKIEWICZ // SĄDOW-  
NICTWA: SĘDZIA SĄDU NAJWYŻSZEGO W. MISZEWSKI

ROCZNIK SIEDEMNAŚTY  
PÓŁROCZE PIERWSZE 1937

1 9 P O Z N A Ń 3 7

REDAKCJA I ADMINISTRACJA ZAMEK, POK. 9 (P. K. O. 201.346)  
ODBITO W ROLNICZEJ DRUKARNI I KSIĘGARNI NAKŁADOWEJ

KOMITET REDAKCYJNY:

*Dyr. Adamczewski, L. Archelaus, Rad. Cz. Babicki, Dr Barciński, J. Bargiel, Dr Baumgarten, Dr Begale, Prok. Bleszyński, Mjr aud. Eug. Bogdzewicz, Prof. Dr Bossowski, Dyr. Broniewski, Prof. Dr Brzeski, Prof. Dr Caro, St. Czarnowski, Dr Dbałowski, Dr J. Dzienanowski, Dr J. K. Gidyński, Prof. Dr Glaser, Prof. Wł. Grabski, Dyr. Hebda, Prof. Horoszkiewicz, Dr Janicki, Dr Jedlicki, Prof. Dr Kasznica, K. Kierski, Dr R. Knapowski, Prez. Kórnicki, Dyr. Legis, M. Lisiewski, Prof. Dr Lisowski, Prof. Dr J. Makowski, Prof. Dr Nadobnik, Prof. Dr Nowakowski, Prof. Dr Ohanowicz, Dr Wł. Orski, A. Ostrowski, Dr Paczkowski, Dr Podleski, Dr Porowski, Dr Rosiński, Prof. Dr Rutkowski, Prof. Dr Silnicki, Dr A. Smolka, Prof. Dr Stelmachowski, Prof. Dr Sulkowski, W. Świącicki, Prof. Dr A. Szymański, Prez. Szyszko, Dr W. Natanson, Dr St. Waschko, Prof. Dr Wasiutyński, St. Warchoł, Rad. J. Wengierow, Prez. kom. płk Więckowski, Prof. Dr Winiarski, Prof. Dr Wojciechowski, Prof. Dr S. Zaleski, Rad. Z. Zaleski, Prof. Znaniński*

Sekretarz Redakcji i Redaktor odpowiedzialny

*magister praw Maria Zakrzewska-Bilska*

Przy oprawie zeszytu 1—2 w jeden tom, należy usunąć kartę tytułową oraz wykaz treści poszczególnych zeszytów, umieszczając natomiast poniższy wykaz treści wraz z kartą tytułową za I półr. 1937

# Treść rocznika siedemnastego

Pierwsze półrocze 1937

## I. ARTYKUŁY

	Str.
Allerhand Maurycy prof.: Podstawa orzeczenia o właściwości sądów	205*
Kossowski Józef Jan prof.: Nowe metody zwalczania przestępczości w Niemczech	217*
Brzeski Tadeusz prof.: Teoria wobec praktyki w ekonomii	62*
Chłamtacz Marcei prof.: Problem posiłkowości (subsidiarności) poręki w polskim kodeksie zobowiązań	1*
Danek Kazimierz dr.: Wpływ zmiany stosunków na zobowiązania umowne według kodeksu zobowiązań na tle kodeksu cywilnego niemieckiego i austriackiego	14*
Dziwulski Stefan prof.: Teoria spożycia	71*
Grabski Władysław prof.: Zmiana wskaźnika statystyki cen i produkcji	84*
Janicki Stefan dr.: Walutowy Fundusz Wyrównawczy Wielkiej Brytanii	293*
Król Michał doc.: Nieważność i zaczepialność międzynarodowych aktów prawnych	30*
Lange Oskar doc.: Straty kapitałowe jako korzyść społeczna	307*
Malinowski Bronisław prof.: Kultura jako wyznacznik zachowania się	101*
Nadobnik Marcin prof.: Wyludnianie się wsi wielkopolskiej	~89*
Ohanowicz Alfred prof.: Umowy z niezdolnymi do działań prawnych w kodeksie zobowiązań	233*
Rappaport Emil St. prof.: „Opuszczenie rodziny” w świetle ustawodawstwa polskiego i obcego	46*
Sukiennicki Wiktor doc.: Ustrój radziecki a konstytucja stalinowska	242*
Truchy Henri prof.: Czy złoto posiada jeszcze funkcję pieniężną?	285*
Winiarski Bohdan prof.: Zagadnienia organizacji studiów prawniczych	129*
Wolter Władysław prof.: Problemy prawa karnego w ramach konstytucji kwietniowej	52*
Wóycicki Aleksander prof.: Ku naprawie naszego syndykalizmu	315*

## II. PRZEGLĄD PIŚMIENICTWA

## A. DZIAŁ PRAWNICZY

Allerhand M.: Prawo upadłościowe i prawo o postępowaniu układowym (rec. J. Hryniewiecki)	288
Blei I.: Umowa przedwstępna (rec. prof. A. Ohanowicz)	274
Bloch J.: Kodeks pracy (rec. dr J. K. Gidyński)	34
Chlamtacz M.: Sposoby wynagrodzenia szkody w polskim kodeksie zobowiązań i w prawodawstwach nowożytnych (rec. prof. A. Ohanowicz)	275
Czuma I.: Reformy prawne dla obrony rodziny (rec. dr R. Paczkowski)	276
Dembiński H.: Wojna jako narzędzie prawa i przewrotu (rec. prof. J. Makowski)	38
Doleżyk K.: Rozważania polityczne. Cz. I (rec. K. Matuszewski)	3
Exner Fr.: Kriminalistischer Bericht ü. eine Reise nach Amerika (rec. dr T. E. Kuczma)	263
Fallada H.: Czyż nie ma powrotu (rec. prof. J. J. Bossowski)	257
Gieysztor J.: Prawo i taryfy kolejowe (rec. A. Rudzki)	34
Grzybowski St.: Podzielność małżeństwa jako zagadnienie kodyfikacyjne (rec. dr R. Paczkowski)	277
Grzywo-Dąbrowski W.: Samobójstwo czy zabójstwo (rec. prof. J. J. Bossowski)	258
Heinz A.: Wódz Niemiec (rec. dr W. Polek)	10
Hubert St.: Przywrócenie władzy państwowej (rec. prof. B. Winiarski)	40
Izdębski Z.: Funkcja opiniodawcza Stałego Trybunału Sprawiedliwości międzynarodowej (rec. prof. J. Makowski)	42
Kobyliński J.: Istota i geneza państwa totalnego (rec. K. Matuszewski)	4
Koellreutter O.: Deutsches Verwaltungsrecht — Ein Grundriss (rec. T. Nowicki)	20
Komarnicki W.: Ustrój państwowy Polski współczesnej. Cz. I. (rec. prof. M. Starzewski)	6
Korowicz M.: Les décrets-lois dantziçois devant la Cour Permanente de Justice Internationale (rec. prof. B. Winiarski)	45
Konic J. St.: Głos w dyskusji nad projektem działu kod. cyw. o stosunkach prawnych rodziców i dzieci (rec. dr R. Paczkowski)	278
Kosior J. i Chamczyk Ig.: Umowa o pracę pracowników umysłowych (rec. dr J. K. Gidyński)	36

Kranz H.: Lebensschicksale krimineller Zwillinge (rec. H. Żółtowski)	265
Kraus G. u. Schweinichen O.: Disputation ü. d. Rechtsstaat (rec. K. Matuszewski)	19
Król M.: Próby kodyfikacji zasad międzynarodowej odpowiedzialności państw (rec. prof. B. Winiarski)	45
Langrod J. St.: Problemy administracyjne w Konstytucji (rec. prof. J. Panejko)	14
Lichem A.: Die Kriminalpolizei (rec. dr Wł. Sobolewski)	266
Longchamps de Berier R.: Przelew dla zabezpieczenia (rec. prof. A. Ohanowicz)	280
Mikliszański K.: Le droit pénal international d'après la législation polonaise (rec. dr T. E. Kuczma)	259
Muszalski E.: Kodeksy cywilne obow. na Ziemiach Centralnych Polski włącznie z kodeksem zobowiązań (rec. W. Miszewski)	280
Nowodworski L.: Organizacje społeczne adwokatury (rec. dr J. K. Gidyński)	1
Piestrzyński R.: Kryzys polityki międzynarodowej (rec. J. Terlecki)	47
Politische Verträge (rec. prof. B. Winiarski)	50
Rautenkranz H.: Die völkerrechtliche Ordnung d. Verkehrs in d. Ostsee (rec. prof. J. Makowski)	48
Rocznik Prawniczy Wileński	1
Rocznik Polskiego Instytutu Prawa Publicznego (rec. prof. M. Starzewski)	12
Rosenbliith I.: Prawo wekslowe i czekowe. T. I i II (rec. J. Hryniewiecki)	282
Sauer W.: Rechts- u. Staatsphilosophie	2
Schorr A.: Założenia konstytucji kwietniowej (rec. K. Matuszewski)	9
Siedlecki J.: Kodeks handlowy, zarys popularny (rec. J. Hryniewiecki)	283
Sobolewski Wł.: Identyfikacja łusek i pocisków w krótkiej bron; palnej dla celów sądowych (rec. prof. J. J. Bossowski)	258
Sprawozdanie Prezesa Prokuraturii Generalnej R. p. (re K. Kierski)	17
Stosyk St.: Przepisy o przechowywaniu akt w urzędach administracji publicznej (rec. S. Mravincsics)	15
Szczerbie Sz.: Prawo prywatne międzynarodowe i międzydzielnicowe (rec. dr W. Polek)	282
Szczygielski A. D.: Dowód z ksiąg handlowych (rec. J. Hryniewiecki)	284
Szczygielski A. D.: Prawo wekslowe i czekowe (rec. prof. A. Chelmoński)	284

Taedling B.: Prawo o sądach pracy (rec. dr J. K. Gidyński) . . . . .	37
Taubenschlag G.: Polskie prawo karno-administracyjne; wyd. III (rec. dr M. Zimmermann) . . . . .	15
Wróblewski St.: Prawo wekslowe i czekowe (rec. J. Hryniewiecki)	284
Zweig T.: Ekonomia a technika (rec. prof. St. Dziewulski) . . . . .	57

## Bibliografia

Nauka o państwie, prawo konstytucyjne i administracyjne . . . . .	21
Prawo gospodarcze i prawo -pracy . . . . .	37
Prawo karne, proces karny i inne nauki kryminologiczne . . . . .	268

*Zebrała mgr M. Zakrzewska-Bilska.*

## B. DZIAŁ EKONOMICZNY

Antosiak J.: Umowy reasekuracyjne (rec. dr C. Podleski) . . . . .	302
Barciński FL: Wstęp do nauki geografii gospodarczej (rec. dr J. Mro- zowska) . . . . .	84
Badania nad opłacalnością gospodarstw włościan- skich w 1933/34 (rec. dr Cz. Strzeszewski) . . . . .	294
Brzozowski J.: Przedpola (rec. prof. St. Dziewulski) . . . . .	300
Chełstowski Z.: Zagadnienie obcych kapitałów w Polsce (rec. prof. H. Gliwic) . . . . .	301
Chmielewski Z.: Podręcznik spółdzielczości' (rec. J. Bargiel) . . . . .	317
Drewnowski J, O niedoskonałym popycie (rec. dr M. Orłowski) . . . . .	54
Dunajewski J, Wykład ekonomii politycznej (rec. prof. E. Taylor)	52
Gliwic H.: Przemysł i handel Polski a wielka wojna (rec. St. Czar- nowski) . . . . .	71
Economic Studies (rec. W. Trampeczyński) . . . . .	62
Grodek A : Idea Banku Narodowego (rec. J. Deresiewicz) . . . . .	287
Grodek A, Piotr Maleszewski (1767-1828) (rec. J. Deresiewicz) . . . . .	288
Grynwaser H.: Kwestia agrarna i ruch włościan w Królestwie Pol- skim w pierwszej połowie XIX w. (rec. dr M. Kniat) . . . . .	289
Crunfeld W.: Die Auslandsverschuldung Polens (rec. prof. H. Gliwic)	302
Haberler G.: The Theory of international Trade (rec. dr St. Janicki)	298
Hertz M.: Znaczenie łódzkiego okręgu gospodarczego i jego upośledze- nie (rec. dr St. Waschko) . . . . .	88
Hertz J. J. i Kopankiewicz Z.: Ulgi w spłacie zaległości ubez- pieczeniowych (rec. dr J. Baumgarten) . . . . .	303
Jagusz St.: Les questions agraires en Pologne (rec. dr St. Rosiński)	296
Komorowski Wł: Syberia jako czynnik gospodarstwa światowej (rec. dr Fl. Barciński) . . . . .	311
Krzeczkowski K.: Idee przewodnie ubezpieczeń społecznych (rec' prof. St. Dziewulski)	73

Libicki J.: Granice opodatkowania (rec. prof. J. Michalski)	308
Ludkiewicz Zdz.: Polityka wielkich robót publicznych (rec. prof. Ig. Czuma)	76
Orłowski M.: Spółki lokacyjne (rec. dr St. Rosiński)	72
Ostrowski A.: Warunki ekonomiczne rolnictwa woj. poznańskiego w 1935/36 (rec. dr Cz. Strzeszewski)	68
Ozga St.: Zmiany strukturalne polskiego eksportu rolniczego (rec. dr Cz. Strzeszewski)	296
Pęcowski J.: Chrzanów m. pow. w woj. krakowski (rec. prof. J. Rutkowski)	291
Röpke W.: Crises a. Cycles (rec. dr St. Janicki)	64
Schramm W.: Gospodarstwa osadnicze woj. poznańskiego w 1932/33 (rec. dr Cz. Strzeszewski)	70
Słomski K.: Kryzys a kasy oszczędności (rec. B. Obszyński)	73
Sosenko P.: Podatek od nieruchomości w Polsce (rec. prof. J. Michalski)	307
Świdrowski J.: Zagadnienie pieniądza papierowego w angielskiej literaturze ekonomicznej w. XVII (rec. mgr M. Epstein)	56
Velhagen und Klasings Grosser Volks-Atlas (rec. dr Fl. Barciński)	313
Wakar A.: Zagadnienie ceny zmiennej (rec. dr M. Orłowski)	59
Wasilewski Drzewica Z.: Co to jest wartość (rec. W. Trąpczyński)	61
Weydlich K.: Franciszek Stefczyk — pionier polskiej spółdzielczości rolniczej (rec. J. Bargiel)	91
Zweig T.: Ekonomia a technika (rec. prof. St. Dziewulski)	57

#### Bibliografia

Teoria ekonomiki, dzieła zbiorowe i podręczniki, historia doktryn ekonomicznych, teoria wartości i cen, teoria produkcji i rozdziału dochodu, teoria pieniądza i kredytu, teoria kryzysów i koniunktur gospodarczych	.66, 286
Historia gospodarstwa	.67, 292
Polityka ekonomiczna i monografie o stosunkach gospodarczych: <i>działa ogólne, rola państwa w życiu gospodarczym, rolnictwo, górnictwo i przemysł, handel i komunikacje, pieniądź i praca</i>	80, 303
Skarbowość i polityka skarbowa	84, 310
Statystyka i zagadnienia geo-gospodarcze: <i>Demografia, statystyka stosowana, geografia gospodarcza</i>	90, 314
Spółdzielczość	92, 318

Zebral dr FI, Barciński.

## C. DZIAŁ NAUK HANDLOWYCH

Fischer B.: Reglamentacja zagranicznych obrotów płatniczych i towarowych (rec. M. Ratowski) . . . . .	95
Górniak St. i Paszek L.: Tematy do księgowości kupieckiej (rec. Z. Szymczak) . . . . .	96
Kocot St.: Wycieczki uczniowskie do przedsiębiorstw handlowych (rec. W. Łukaszewicz) . . . . .	324
Missiuro W.: Czynniki ludzkie w racjonalizacji pracy (rec. M. Ratowski) . . . . .	93
Orszulik K.: Kalkulacja kosztów gazu i jego produktów (rec. Z. Szymczak) . . . . .	319
II. Poradnik księgowego (rec. M. Ratowski) . . . . .	97
Zakrzewski St.: Ogłoszenie prasowe (rec. J. Gutsche) . . . . .	98
Zalewski St.: Zawodowość czy fachowość w dziennikarstwie? (rec. J. Gutsche) . . . . .	100

## Bibliografia

## 1. zagadnienia teoretyczne

Naukowa organizacja, organizacja przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, prywatnych i publicznych skomercjalizowanych, teoria rachunkowości itp. . . . .	93 321
--	--------

## 2. Umiejętności handlowe

Technika handlu, technika rachunkowości przedsiębiorstw zarobkowych, państwowej i komunalnej, towaroznawstwo, technologia, reklama handlowa, stenografia itp. . . . .	99. 322
---	---------

## 3. Szkolnictwo i zagadnienia pokrewne

Szkoły zawodowe, wybór zawodu, psychotechnika i psychometria, etyka handlowa, społeczne i narodowe znaczenie fachowego kupca oraz pracownika przemysłowego, absolwenci szkół handlowych a komercjalizacja wsi itp. . . . .	101 324
--	---------

*Zebral dr FI. Barciński.*

## D. DZIAŁ SAMORZĄDOWY

Bigo T.: Samorząd terytorialny w nowej Konstytucji (rec. T. Nowicki) . . . . .	102
Chlamtacz M.: Rządowe projekty o utworzeniu woj. stołecznego oraz o administracji samorządowej w woj. stołecznym (rec. dr T. Nowicki) . . . . .	325
Dąbrowski Wł.: Referat gen. o budżecie woj. Śląskiego na r. 1936/37 (rec. Z. Zaleski) . . . . .	108

Filipkowska-Szemplińska J.: Zadanie i organizacja sieci publicznych bibliotek oświatowych w Polsce (rec. rad. miejski Z. Zaleski).	329
Kierski K.: Ustrój stolicy według projektów rządowych (rec. dr T. Nowicki)	326
Kołodczek M.: Stan sanitarny m. Katowic (rec. dr T. Schulz)	330
Kommunales Prüfungswesen (rec. T. Nowicki)	105
Rocznik statystyczny Warszawy (rec. mgr St. Waszak)	104
Sprawozdanie Wydz. Woj. z administracji poznańskiego Woj. Zw. Komunalnego (rec. rad. miej. Z. Zaleski)	103
Sprawozdanie Izby Rzemieślniczej w Kielcach za r. 1935 (rec. dr Fl. Barciński)	114
Statystyka samorządu terytorialnego (rec. mgr St. Waszak).	109

### Bibliografia

#### *I. Samorząd terytorialny*

Teoria, historia specjalne rozprawy teoretyczne, zagadnienia ustrojowe, organizacja, sprawy urzędnicze, ogólna polityka komunalna	.106, 328
Przedsiębiorstwa komunalne, zakłady użyteczności publicznej, szkolnictwo, opieka i szpitalnictwo, budownictwo	.107, 331
Majątek i finanse komunalne, podatki i świadczenia, polityka finansowa, budżety, ogólna gospodarka komunalna	.113, 332

#### *II. Samorząd gospodarczy i samorząd pracy*

Teoria, historia, specjalne rozprawy teoretyczne, Izby gospodarcze, Izby pracy	.114, 332
--	-----------

*Zebrala mgr M. Zakrzewska-Bilska.*

### E. DZIAŁ SOCJOLOGICZNY

Bystroń J. St.: Kultura ludowa (rec. dr T. Szczurkiewicz)	340
Znaniecki Fl.: Social Actions (rec. dr Wł. Okieński)	116

### Bibliografia

Wydawnictwo zbiorowe. Podręczniki. Historia socjologii	.115, 333
Metodologia. Zagadnienia graniczne i ogólne	.115, 334
Podłoże biologiczne. Warunki zewnętrzne	.121, 334
Życie społeczne	.122, 335
Grupy i typy	.124, 337
Wytwory społeczne	.126, 353

*Zebral dr T. Szczurkiewicz*

## III. PRZEGLĄD PRAWODAWSTWA

Zobowiązania międzynarodowe Polski przez prof. J. Makowskiego . . . . .	128
Prawo administracyjne, przez doc. dra M. Zimmermanna . . . . .	354

## IV. SĄDOWNICTWO

## A. PRZEGLĄD ORZECZNICTWA

Orzecznictwo karne Sądu Najwyższego, przez St. Bleszyńskiego . . . . .	139, 374
Orzecznictwo cywilne Sądu Najwyższego:	
I. <i>Ustawodawstwo obowiązujące na obszarze całego państwa,</i> przez W. Święcickiego, dr Wł. Dbałowskiego i M. Lisiewskiego	156, 381
II. <i>Ustawodawstwo dzielnicowe:</i>	
B. zabór rosyjski, przez W. Święcickiego . . . . .	176, 390
B. „ austriacki, przez dr Wł. Dbałowskiego . . . . .	180, 394
B. „ pruski, przez M. Lisiewskiego . . . . .	183, 397
Orzecznictwo Najwyższego Trybunału Administracyjnego, przez dr W. Orskiego . . . . .	192, 403
Orzecznictwo Najwyższego, Sądu Wojskowego, przez mjra aud. E. Bogdzewicza . . . . .	197, 409

## B. INNE SPRAWY SĄDOWE

Sędzia pokoju, przez W. Miszewskiego . . . . .	201
Nowe przepisy proceduralne w sądownictwie wojskowym, przez mjra aud. E. Bogdzewicza . . . . .	412

## V. KRONIKA

## A. KRONIKA GOSPODARCZA

Rolnictwo i pokrewne gałęzie wytwórczości, przez A. Ostrowskiego	207
Przemysł i górnictwo, przez St. Czarnowskiego . . . . .	414
Handel, przez dr A. Smolkę . . . . .	211
Stosunki walutowe, przez dr. Dziewanowskiego . . . . .	215, 424
Spółdzielczość, przez J. Bagiela . . . . .	427

## B. KRONIKA SOCJALNA

Praca, przez rad. J. Wengierowa . . . . .	219
Opieka społeczna, przez rad. J. Cz. Babickiego . . . . .	237
Ubezpieczenia społeczne, przez dr J. Baumgartena . . . . .	431

## C. KRONIKA SAMORZĄDOWA

Samorząd ziemski, przez dr W. Natansona . . . . .	433
Samorząd miejski, przez dyr. M. Porowskiego . . . . .	444

## VI. MISCELLANEA

Śp. Aleksander Szczepański, przez prof. B. Winiarskiego . . . . .	448
Śp. prof. Roberto Michels, przez prof. St. Dziewulskiego . . . . .	241
III Zjazd prawników polskich w Katowicach, przez K. Matuszewskiego	242
Piśmiennictwo prawnicze słowiańskie (polonica) . . . . .	249, 452
Z Towarzystw prawniczych (sprawozdania) . . . . .	250
Towarzystwa ekonomiczne . . . . .	454
Z St. Del. Zrzeszeń i Inst. prawniczych. — Stały kom. wyk. Zj, P. P. . .	252
Międzynarodowy kongres nauk ekonomicznych i społecznych w Paryżu . .	253
Organizacja i personalia wydziałów prawa . . . . .	255
Sprostowanie oficjalne Prokuratury Generalnej . . . . .	450
Międzynarodowy Kongres filozofii i socjologii prawa . . . . .	451
Z Polskiej Komisji Współpracy Prawniczej Międzynarodowej . . . . .	452
Fundusz wydawniczy „Ruchu”. . . . .	256, 455